O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG‘LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI

TOSHKENT TIBBIYOT AKADEMIYASI

«TASDIQLAYMAN»
Toshkent tibbiyot akademiyasi
rektori v.v.b. Sh.A.Boymuradov

____

2024 yil «10» .05

Ro‘yxatga olindi:
№ Bakalavriat
SURD.-60112700; 1.13

JAHON TARIXI O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi:	100 000	- Pedagogika
Ta’lim sohasi:	110 000	- Pedagogika va psixologiya
Ta’lim yo‘nalishlari:	60112700	- Maxsus pedagogika (Surdotarjimon)

Toshkent–2024

<table>
<tr><td colspan="2">Fan/Modul kodi
JT204</td><td colspan="2">O‘quv yili
2024/2025</td><td>Semestr
4</td><td colspan="2">ECTS-Kreditlar
4</td></tr>
<tr><td colspan="2">Fan/Modul turi
Majburiy</td><td colspan="3">Ta’lim tili
o‘zbek/rus</td><td colspan="2">Haftadagi dars soatlari
4</td></tr>
<tr><td rowspan="2">1.</td><td colspan="2">Fan/Modulning nomi</td><td colspan="2">Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)</td><td>Mustaqil ta’lim (soat)</td><td>Jami yuklama (soat)</td></tr>
<tr><td colspan="2">Jahon tarixi</td><td colspan="2">60</td><td>60</td><td>120</td></tr>
<tr><td>2.</td><td colspan="6">(see below)</td></tr>
</table>

I. Fanning mazmuni

Fanni o‘qitishdan maqsad

Jahon tarixi an‘analarini yosh avlod ongiga singdirish, ularda tarixiy xotira, tarixiy tafakkur ko‘nikmasini tarbiyalash milliy g‘oya va yuksak ma’naviy fazilatlarni shakllantirish, ma’naviy dunyosini boyitish ularni o‘z xalqi va jahon xalqlari tarixiga hurmat, amalga oshirilayotgan ulkan bunyodkorlik ishlarining ongli faol ishtirokchisi bo‘lish ruhida fikrlash va yashashga o‘rgatishdan iborat.

Fanning vazifasi – tarixiy-madaniy jarayonlarni xolisona hamda manbalarga tayangan holda tahlil qilish, ularning sabablari va mohiyatini ochib berish; yoshlarimizda o‘zini anglash, vatanparvarlik, tarixiy qadriyatlarga hurmat, boshqa xalqlar tariximini qadrlash fazilatlarini shakllantirish; jahon hamjamiyatiga integratsiyalashuv bilan bog‘liq tarixiy jarayonlar, voqyea va hodisalarni yoshlar ongiga tarixiy haqiqat tamoyillari asosida yetkazish.

II. Asosiy nazariy qism

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu. Qadimgi Misr va Mesopotamiyaning ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy hamda madaniy rivojlanishi. “Daryo” va “Dengiz” sivilizatsiyasi tushunchasi/ Qadimgi Sharq davlatlari manbashunoslogi. Qadimgi Misr hududi va geografik o‘rni. Misrda podsholokliklar davri taraqqiyoti. G.Karterning arxeologik izlanishlari. Tutanxamon maqbarasi. Qadimgi Misr yozuvi va J.Shampalyon. Manefon. Mesopotamiyaning tabiiy geografik shart-sharoiti. Iqlimi. Aholisi. Semitlar, Shumerlar, Kutiylar, Lulibeylar, Oromiylar Arxeologiya izlanishlari. Xo‘jalik yozma manbalariIkki daryo oralig‘i tarixini davrlashtirish. Inson tomonidan Ikki daryo hududlarini o‘zlashtirish. Ilk sivilizatsiya vujudga kelishi. Iqtisodiy rivojlanish. Shahar-davlatlar. Davlat tuzumi. En, Lugal, Ensi, Kishni yuksalishi. En Menbargesi. Urukni yuksalishi. Mesanishada. Lagash. Eanatum. Enentarzi. Uruinimgin islohotlari. Umma. Lugalzagesi.

Tabaqalar. Xo‘jalik. Sug‘orilish. Dexqonchilik. Hunarmandchilik. Mis va jez buyumlar. To‘qimachilik. Savdo. Madaniyat. Yozuv.

2-mavzu. Qadimgi Hindiston va Xitoy sivilizatsiyasi. Mohinjo-Daro va Xarappa. Hududlar tabiiy sharoit va iqlim. Manbalar va manbashunoslik xalqlar

va tillar. Hindiston hududidagi ilk dexqonchilik madaniyatlari. Hind daryo vohasidagi qadimgi dehqonchilik madaniyati Ijtimoiy tuzum va iqtisodiy munosabatlar. Jxukar madaniyati. Oriy qabilalarini Hindistonga bostirib kelishi. Oriy muammosi. Jamiyatda yangi ijtimoiy va iqtisodiy tuzum vujudga kelishi. Braxmanizm. Qadimgi Xitoy. Shan va Chjou podsholigining ichki va tashqi siyosati**.** Hududlar tabiiy sharoit, iqlim. Manbalar va manbashunoslik. Tarixiy davrlantirish. Ilk dexqonchilik madaniyatlari. Ishlab chiqarish kuchlarining rivojlanishi. Savdogarlar, Sharqiy Chjou parchalanishi. Qadimgi Xhtoh shohlari orasidagi kurash. Le-Go va Jan-Go davrlari. Jamiyat tuzumi. Ijtimoiy munosabatlar. Dehqonchilik. Hunarmandchilik. Savdo. Soliqlar.

3-mavzu. Qadimgi Yunoniston va Rim davlatchiligi tarixi. Qadimgi Yunoniston tarixiga kirish va Krit-Miken jamiyati Antik davr tarixiy tushunchasi. Antik davr va qadimgi Sharq davlatlarining tarixi. Antik qullik. qadimgi Yunonistonning jahon tarixidagi oʻrni. Qadimgi Yunonistonning tarixiy davrlari. Yunonistonning geografik oʻrni, tabiiy sharoitlari. Tabiiy sharoitlarni Yunonistonning xoʻjaligiga va tarixiy rivojlanishiga ta’siri. Qadimgi Yunoniston tarixidan asosiy manbalar va Yunoniston tarixnavisligi. Dengiz va togʻ madaniyatlari tushunchasi. Miloddan avvalgi II ming yillikda Yunoniston. Krit-Miken jamiyati rivojlanishi xususiyati. Qadimgi Rim tarixiga kirish. Jahon tarixida Rimning tutgan oʻrni va ahamiyati. Rim jamiyati - quldorlik tizimining yuqori bosqichi. Aholisi. Etnik xilma-xilligi. Asosiy qabilalar: ligurlar va boshqa mahalliy qabilalar, italiklar, illiriyalik etnik guruhlar, etrusklar, yunonlar. Qadimgi Rim tarixini oʻrganish.

4-mavzu. **IX-XI asrlarda Germaniya va Kiyev Rusi.** Germaniyada feodallashish jarayonining uziga xos xususiyati. Yagona nemis ilk feodal davlatining tashkil topishi. Germaniyada cherkov siyosati. German qirollarining italyancha siyosati va Muqaddas Rim imperiyasining tashkil topishi. Nemis feodallarining slavyanlar yerlariga bosqin boshlashi. Germaniyada feodal tuzumning yanada mustahkamlanishi. XI asr ikkinchi yarmida siyosiy inqiroz. Saksoniya qoʻzgoloni. Germaniya imperatorlari cherkov siyosatining yemirilishi. IX-XI asrlarda Shimoliy Yevropa. Ilk feodal Kiyev Rusi davlatining tashkil topishi va rivojlanishi.IX-XI ayerlarda Rus davlatining tashkil topishidagi shart-sharoitlar.Norman nazariyasi. Sharqiy slavyan qabilalarining Kiyev knyazligiga birlashtirilishi. Drevlyanlar. Kiyev Rusi davlatining kushni slavyan davlatlari bilan iqtisodiy, siyosiy va madaniy aloqalari. Knyazliklar. Vladimir va Suzdal yerlari. Barshchina.

5-mavzu. Oʻrta asrlarda Fransiya va Angliyaning ijtimoiy-iqtisodiy, siyosiy va madaniy taraqqiyot. Salib yurishlari. XI-XIII asrlarda Fransiya agrar tuzumdagi oʻzgarishlar. Shaharlar XI-XII asrlarda siyosiy tarqoqlik. Markazlashish jarayoni. Qirol hokimiyatining kuchayishi. Alobigoy urushi. Davlat boshqarish.XIV-XV asrlarda Fransiya. XIV asrda feodallar va dehqonlar. Shahar ijtimoiy hayoti. Markazlashish jarayoni yutuqlari. Qirol hokimiyatining kuchayishi. Hukmron tabaqalarning jipslashishi, siyosiy faoliyatining kuchayishi. XI-XII asrlarda Angliya. Norman istilosi. Feodallashish jarayonining tugashi. “Daxshatli sud kitobi”. Agrar tuzum va dehqonlarning ahvoli. Shaharlar. Mamlakatning

	rivojlanishi. Ijtimoiy taraqqiyot. Islandiya istilosi. Yagona ingliz xalqining shakllanishi. XIII asrda Angliya. Iqtisodiy rivojlanish. Dehqonlarning tabaqalanishi. Ijtimoiy ziddiyatning keskinlashishi. Feodallar guruhi. Salib yurishlari (XI asr oxiridan to XIII asr oxirigacha) sabablari va ularning qatnashchilari, xarakteri. Birinchi salib yurishi. Sharqda salibchilar davlati. Ikkinchi, uchinchi salb yurishlari. 1202-1204 yilardagi salib yurishlar. Vizantiyaning istilo etilishi. So‘nggi salib yurishlar. Salib yurishlarning oqibatlari. Rim papaligi. Salib yurishlarining Garbiy Yevropaga ko‘rsatgan ta’siri. **6-mavzu. Xitoy va Hindistonda feodal tuzumning o‘ziga xos xususiyatlari.** Hindistonning ijtimoiy-iqtisodiy hayoti. Agrar munosabatlar. Kasta-jamoa tizimi. Gupta davlatining parchalanishi va Xarsha davlatining vujudga kelishi. Shaharlar. VIII asr boshlarida Hindistonda siyosiy vaziyat. Rajput podsholigining vujudga kelishishi. Janubiy Hind va Dekanda feodal munosabatlarning rivojlanishi. Xitoyda feodal munosabatlarning vujudga kelishi va rivojlanishining jahon tarixiga xosligi. Xan imperiyasidan keyin Uch podsholik davrida uzaro urushlar. IV-V asrlarda kuchmanchilarning bosqinlari. Shimol va Janubda davlat uyushmalarining vujudga kelishi. Yer munosabatlarining shaklalri. Davlat va ma’muriyat. Ijtimoiy tuzum. Budda, Konfutsiy va daosizm diniy e’tiqodlari. VI-VII asrlarda Xitoyning birlash-ishi va iqtisodiy yuksalishi. Suy va Tan sulolalari. **7-mavzu. Buyuk geografik kashfiyotlar va mustamlakalarning paydo bo‘lishi.** XIV-XV asrlarda G‘arb uyg‘onish davri. Ilm-fan, san‘at rivoji. Buyuk ge-ografik kashfiyotlar vakillari. Yangi yerlarning kashf etilishi. Portugal. Ispan, venger sayyohlari. Buyuk geografik kashfiyotlarning ilm-fan rivojiga ta‘siri. Xristofor Kolumb, Vasko Da Gama, Magellanlar sayohati. **8-mavzu. XVI-XVII asr birinchi yarmida Angliya, Fransiya, Ispaniya, Germaniya va Usmoniylar imperiyasi.** Sanoat va savdoning rivojlanishi. Qishloq xo‘jaligi. Dehqonlarning yer uchun kurashi. Angliya absolyutizmining xususiyatlari. Angliyada reformatsiya. Tyudorlar sulolasining ichki siyosati. Angliya-Shotlandiya munosabatlari. Ispaniya bilan kurashning keskinlashishi. Angliyada ijtimoiy qarama-qarshiliklarning kuchayishi. Madaniyat. Fransiyaning iqtisodiy rivojlanishi. Agrar tuzumi. Sanoat va savdoning rivojlanishi. Fransiya absolyutizmining xususiyatlari. Reformatsiya. Anglikan cherkovi. Fuqarolar urushi va uning bosqichlari. Parij ligasi. Genrix IV 1614 yilda Bosh shtatlar. Lyudovik XIII ichki va tashqi siyosati. Fransiya madaniyati. Karl V hukmronligi davrida iqtisodiy ziddiyatning keskinlashishi. Kastiliyada kommuneros harakati. Kommuneros harakatining mag‘lubiyati va uning oqibati. XVI asrda Ispaniyaning iqtisodiy rivojlanishi. Davlat tuzumi. Ispaniyaning inqirozga uchrashi. Filipp II. XVI asr ikkinchi yarmida iqtisodiy inqiroz. Ispaniya absolyutizmi. Filipp II ning tashqi siyosati. XVII asr boshlarida IspaniY. XVII asr birinchi yarmida Ispaniya tashqi siyosati. Portugaliyaning mustaqillik e’lon qilishi. XVII asr birinchi yarmida xalq harakati. Madaniyat. **9-mavzu. XIX asrning oxiri va XX asr boshlarida Sharq davlatlari: Yaponiya, Xitoy, Hindiston, Markaziy Osiyo.** Sharq davlatlarida ishlab chiqarish. Sharq davlatlarida mustamlakachilik siyosatining kuchayishi. Yaponiya, Xitoy

sanoati, Hindiston qishloq xo‘jaligi rivojlanishi, aholi qatlamlari va ularning huquqlari. Chor Rossiyasining Turkistonga hujumi va kapitalistik elementlarning paydo bo‘lishi. Turkiston sanoati. Sharq davlatlarida milliy ozodlik harakatlari.

10-mavzu. Lotin Amerika mamlakatlari XIX asrning oxiri va XX asr boshlarida. Yangi davrda Lotin Amerikasi mamlakatlarida mustamlakachilik zulmining kuchayishi. Sanoat rivojlanishi. Mustaqillik uchun kurashlar. Irqiy kamsitishga chek qo‘yilishi. Qishloq xo‘jaligi va sanoat. Lotin Amerikasi mamlakatlarida boshqaruv shaklining o‘ziga xosligi. Madaniyat yuksalishi. Braziliya, Argentina, Venesuela va boshqa mamlakatlarning eksport salohiyatining ortishi, iqtisodiy barqarorlikning tarkib topishi.

11-mavzu. XIX asrning oxiri va XX asr boshlarida fan va madaniyatning rivojlanishi. Texnika taraqqiyoti. G‘arb davlatlarida texnik taraqqiyotiga ehtiyojning ortishi. Ishlab chiqarish rivoji bilan yangi fan yo‘nalishlarining paydo bo‘lishi. Ilmiy kashfiyotlar. Tibbiyot rivoji. Kibernetika, astronomiya, fizika, kimyo fanlari bo‘yicha kashfiyotlar. Elektronikaning rivojlanishi. Ilm-fan rivojiga ulkan hissa qo‘shgan G‘arb va Sharq olimlari. Madaniy taraqqiyot.

12-mavzu. Birinchi va ikkinchi jahon urushi va unung oqibatlari. Birinchi jahon urushining boshlanishi va sabablari. Urush davrida G‘arb davlatlari sanoati. Aholining turmush sharoiti, oziq-ovqat mahsulotlarining cheklanishi. Birinchi jahon urushi oqibatlari. Ikkinchi jahon urushining boshlanishi. Xasan ko‘li va Xalxengolldagi janglar. Germaniyaning SSSRga hujumi. Safarbarlikning kuchayishi. Urush davrida og‘ir sanoat rivoji. Evakuatsiya qilingan sanoat korxonalari. Ikkinchi jahon urushida qozonilgan g‘alabaga o‘zbek xalqining qo‘shgan hissasi.

13-mavzu. Yangi demokratiya davri:Umuminsoniy va ma‘naviy qadriyatlar ahamiyatining oshishi. XX asr boshlaridagi demokratik harakatlar. Dunyo davlatlarida demokratik tamoyillarning yoyilishi. Ozodlik harakatlari. Ikkinchi jahon urushidan keyin dunyo davlatlari. Umuminsoniy qadriyatlarni mustahkamlashga intilishning kuchayishi. Qadriyatlar. Globallashuvning ijobiy va salbiy tomonlari. Davlatlar taraqqiyoti va o‘zaro hamkorlikning kuchayishi.

14-mavzu. XX asr ikkinchi yarmida fan va madaniyat. Moddiy ishlab chiqarishda texnika taraqqiyoti. Yangi fan ufqlari. Texnikaning jadad rivojlanishi. Modernizatsiya jarayonlarining boshlanishi. Ilm-fan rivojiga hissa qo‘shgan olimlar. Nobel mukofoti laureatlari. Madaniy yuksalish. Ta’lim va tibbiyot rivoji. Shaharsozlik va obodonchilikning yangi qirralari. Inson kapitalining kuchayishi.

15-mavzu. XXI asrda jahon davlatlari taraqqiyotida xalqaro hamkorlikning kengayishi. XXI asrda jahon davlatlari taraqqiyotida o‘zaro hamkorlik aloqalari. Nufuzli tashkilotlarga a’zolik. BMT va SHHT faoliyati. Tashqi siyosatning o‘ziga xos xususiyatlari. Yangi demokratik davlatning xalqaro hamkorlikdagi alohida o‘rni. Ko‘p tomonlama hamkorlik ahamiyati. Global muammolarning bartaraf etishi va konseptual asoslarning yaratilishi.

	Fandagi ma'ruza mashg'ulotlarini tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar: - Ma'ruzalar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyalarda akademik guruhlar oqimi uchun o'qiladi. - ma'ruza maqsadini aniq belgilab olish; - o'qituvchining innovatsion pedagogik faoliyati bo'yicha bilimlarni chuqurlashtirish imkoniyatlariga talabalarda qiziqish uyg'otish; - talabani nazariy-metodik jihatdan tayyorlash. **III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar:** Seminar mashg'ulotlari uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi: **1-2-mavzular.** Eng qadimgi davrlarda daryo va dengiz sivilizatsiyalari **3-mavzu.** IX-XI asrlarda Germaniya va Kiyev Rusi **4-mavzu.** O'rta asrlarda Fransiya va Angliyaning ijtimoiy-iqtisodiy, siyosiy va madaniy taraqqiyot. Salib yurishlari va unung oqibatlari **5-mavzu.** Xitoy va Hindistonda feodal tuzumning o'ziga xos xususiyatlari **6-mavzu.** Buyuk geografik kashfiyotlar va mustamlakalarning paydo bo'lishi **7-mavzu.** XVI-XVII asr birinchi yarmida Angliya, Fransiya, Ispaniya, Germaniya va Usmoniylar imperiyasi. **8-9-mavzular**. XIX asrning oxiri va XX asr boshlarida Sharq davlatlari: Yaponiya, Xitoy, Hindiston, Markaziy Osiyo. **10-mavzu.** Lotin Amerika mamlakatlari XIX asrning oxiri va XX asr boshlarida. **11-mavzu.** XX asr moddiy ishlab chiqarishida texnika taraqqiyoti. **12-mavzu.** Birinchi va ikkinchi jahon urushi va unung oqibatlari. **13-mavzu.** Yangi demokratiya davri:Umuminsoniy va ma'naviy qadriyatlar ahamiyatining oshishi. **14-mavzu.** XX asr ikkinchi yarmida fan va madaniyat. **15-mavzu.** XXI asrda jahon davlatlari taraqqiyotida xalqaro hamkorlikning kengayishi Seminar mashg'ulotlari mavzuning xususiyatidan kelib chiqib doklad, suhbat hamda interaktiv metodlar yordamida o'tilishi, shuningdek, axborot texnologiyalarini qo'llanilish maqsadga muvofiq. **IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar** Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular: 1. Qadimgi Sharq tarixi manbashunosligi 2. Ilk va qadimgi podsholiklar davrida Misr 3. Qadimgi va o'rta Bobil podsholigi 4. Qadimgi Eron(Qadimgi Midiya).

5. Ahamoniylar davlati
6. Qadimgi Hindistonda ilk davlatlar. Qadimgi Mavriya davlati
7. Qadimgi Hindiston madaniyati
8. Kushon podsholigi davrida Hindiston
9. Qadimgi Xitoy. Shan-In davlati
10. Qadimgi Xitoy madaniyati
11. Krit-Miken sivilisatsiyasi
12. Buyuk Yunon kolonizatsiyasi va yunon polislarining vujudga kelishi
13. Yunon-fors urushlari
14. Qadimgi Yunoniston madaniyati
15. Qadimgi Rim tarixiga kirish
16. Qadimgi Rim madaniyati
17. Rivojlangan o‘rta asrlarda Germaniya va Kiyev Rusi taraqqiyoti
18. Salib yurishlari va uning oqibatlari
19. Xitoyda feodalizm taraqqiyotining o‘ziga xos xususiyatlari
20. Hindistonda feudal munosabatlar
21. XVI-XVII asr birinchi yarmida G‘arb davlatlari taraqqiyoti
22. XIX asrning oxiri va XX asr boshlarida Sharq davlatlari
23. Yangi davrda Lotin Amerika mamlakatlari
24. XIX asrning oxiri va XX asr boshlarida fan
25. XIX asrning oxiri va XX asr boshlarida madaniyatning rivojlanishi
26. Birinchi va ikkinchi jahon urushi va unung oqibatlari
27. Yangi demokratiya davri:Umuminsoniy va ma‘naviy qadriyatlar ahamiyatining oshishi
28. XX asr ikkinchi yarmida fan rivoji
29. XX asr ikkinchi yarmida madaniy taraqqiyot
30. XXI asrda jahon davlatlari taraqqiyotida xalqaro hamkorlikning kengayishi

Mustaqil o‘zlashtiriladigan mavzular bo‘yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.

Tavsiya etilayotgan mustaqil ishlarning shakllari:

- Fan bo‘yicha tavsiya etilayotgan mustaqil ishlar modul tizimida turli xil keys;
- taqdimot, referativ doklad;
- organayzerlar;
- vaziyatli masala va krossvordlar shaklida amalga oshiriladi.

Mustaqil ta’lim va mustaqil ishlarni tashkil etish bo‘yicha umumiy ko‘rsatma va tavsiyalar

Mustaqil o‘zlashtiriladigan mavzular auditoriyadan tashqarida o‘tkaziladi.

Talaba mustaqil ishni tashkil etishda quyidagi shakllardan foydalaniladi:

- mavzular bo‘yicha tayanch konspekt, referativ doklad, taqdimot tayyorlash;

	- grafik organayzerlar ishlab chiqish va to‘ldirish; - ayrim nazariy mavzularni o‘quv adabiyotlari yordamida mustaqil o‘zlashtirish; - fanning bo‘limlari yoki mavzulari ustida maxsus yoki ilmiy adabiyotlar (monografiyalar, maqolalar) bo‘yicha ishlash va ma’ruzalar qilish, maqola hamda tezis yozish; - fan olimpiadalari, tanlovlari, ko‘rgazma va anjumanlarda ishtirok etish; - krossvordlar tuzish va yechish; - videoroliklar tayyorlash va b.
3.	**V. Fan o‘qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)** **Fanni o‘zlashtirish natijasida talaba:** • fanning predmeti, nazariy-metodologik asoslari, manbalari; • jahon davlatchiligining shakllanishi va rivojlanishi, xususan xalqimizning dunyo sivilizatsiyasiga qo‘shgan hissasi; • Jahon tarixining asosiy davrlari va taraqqiyoti tadrijiy bosqichlari, ularning uzviy bog‘liqligi va davomiyligi, tarixiy voqyealar vorisiyligi; • dunyo davlatlari tarixiy taraqqiyotida mustamlakachilik va unga qarshi siyosat va ularning ayanchli oqibatlari; • XX asr boshlarida mustaqillikka intilishning kuchayishi, rivojlanishi, yangi-lanish va modernizatsiya jarayonlari haqida ***bilimga;*** • Jahon tarixi bo‘yicha o‘z tarixiy tafakkurini boyitib borish va tarixiy haqiqat tamoyillari asosida tarixiy voqyealar va jarayonlarni tahlil qila bilish; • O‘zbekistonning jahon sivilizatsiyasi o‘choqlaridan biri ekanligini teran his qila olish; • ajdodlarimizning jahon taraqqiyotiga qo‘shgan hissasini anglash, ularning ibratli hayoti va faoliyati bilan faxrlanish va vatanparvarlikni namoyon eta olish**;** • o‘z fikr-mulohaza va xulosalarini asosli tarzda aniq bayon eta olish ***ko‘nikmalariga ega bo‘lishi kerak.*** **(malaka).**
4.	**VI. Ta’lim texnologiyalari va metodlari** • Interfaol o‘yinlar; • Seminar(mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar; • Guruhlarda ishlash; • Taqdimotlarni kiritish; • Individual loyihalar; Jamoa bo‘lib ishlash va himoya qilish uchun loyixalar.

5.	**VII. Kreditlarni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to‘la o‘zlashtrish, tahlil natijalarini to‘g‘ri aks ettira olish, o‘rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va nazorat uchun berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, oraliq va yakuniy nazorat turlari bo‘yicha yozma yoki og‘zaki va test ishni muvoffaqiyatli topshirish.
6.	**Asosiy adabiyotlar** 1.Urakov. D. Xolliev A. Jahon tarixi. 1-tom, 1-jild T., 2020. 2.Jahon tarixi (I-tom. 1- qism) darslik/ T/:” Navroz’’, 2018. 3.Jahon tarixi (Qadimgi sharq, Qadimgi Yunoniston va Rim tarixi)/ o‘quv qo‘llanma.T. 2018. 4.История средних веков. Под ред. С.П.Капрова. часть 2. М. МГУ. 2001 5.Qurbangaliyeva P.P. O‘rta asrlar tarixi. O‘quv metodik qo‘llanma. T., Uchpedgiz. 1991. **Qo‘shimcha adabiyotlar:** 1. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat’iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik-har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo‘lishi kerak. T., 2017 yil 19-avgust 2. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustivorligi inson manfaatlarini taminlash yurt taraqqiyoti va xalq farovonligi garovi.T.O‘zbekiston. 2017. 3. Mirziyoev Sh.M. Yangi O‘zbekiston strategiyasi.”O‘zbekiston”.T.,2021. 4. Avdiyev V.I. Qadimgi Sharq tarixi T., I964. 5. Авдиев В. И История древнего Востока. М., 1948,1953,1976. 6. Авдиев В. И Военная история Древнего Египта. Т. I-II, М. I953-I959 7. Rajabov R. Qadimgi dunyo tarixi. Toshkent 2009 8. История Древней Рима.Тексты и документы\ Под.ред. В.И.Кузищина.М. 2004-2005.Т.1-2. 9. Сурков.И.Е Древней Греции:история и культура.М.,2005. 10. Каменев Е.В., Четверной Д.В. История России XVIII-XIX вв. - Петрозаводск: Изд-во ПетрГУ, 2017 11. Карнишин В.Е., Беркутов А.А., Гарбуз Г.В. и др. История Россия с древнейших времен до конца XIX. -Penza: PGU, 2014. 12. Гороская жизнь в Средневековой Европе. М., 1987. 13. Гратцианский И.П. Парижские ремесленнке цехи в XXI-XIV столетии. Казан. 1991. 14. Бессмертный Й.Л. Феодалная деревная и рыной в Западной Европе XII-XIII вв. М., 1969. 15. Германия в эпохи Реформации и Великой крестянской воинк. М., 1962. **Axborot manbalari**

	1.www.ziyonet.uz/ 2.http: // grid, rug.nl /ahc/ 3.http: // Librory. BY. edu/-rdh/eurodocs/
7.	Fan dasturi Oliy ta'lim yo'nalishlari va mutaxassisliklari bo'yicha O'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi Kengashning 2023 yil 29 avgustdagi 4-sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan. Fanning o'quv dasturi Toshkent tibbiyot akademiyasining 08.05.2024 dagi 03311 -sonli buyrug'i (buyruqning 1 -ilovasi) bilan tasdiqlangan. O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i F.X. Azizova Pediatriya, stomatologiya, xalq tabobati, tibbiy pedagogika va surdotarjimonlik fakulteti dekani A.A. Xamrayev
8.	**Fan/Modul uchun ma'sular:** **Niyozova N.Sh.** - TTA, Ijtimoiy fanlar kafedrasi dotsenti, f.f.n. **Iskandarov Sh.A.** - TTA, Ijtimoiy fanlar kafedrasi dotsenti, tarix fanlari bo'yicha PhD **B.U.Ruziyev** - TTA, Ijtimoiy fanlar kafedrasi o'qituvchisi **N.I. Ruziyev** - TTA, Ijtimoiy fanlar kafedrasi o'qituvchisi **E.SH.Shodiqulov** - TTA, Ijtimoiy fanlar kafedrasi o'qituvchisi
9.	**Taqrizchilar:** **Ichki taqrizchi:** **Abilov O'M.** - TTA Ijtimoiy fanlar kafedrasi professorii, f.f.d. **Tashqi taqrizchi:** **G.Mo'minova** – Qarshi davlat universiteti professori, t.f.d.